

Pædagogisk læreplan for Børnehuset Smedegade 2020

Hvem er vi ?

Børnehuset Smedegade er en integreret daginstitution med børn i alderen 0-6 år. Børnehuset ligger i Roskilde på Skt. Jørgensbjerg tæt på skov og strand. Der er 33 vuggestue børn og 40 børnehavebørn i huset. Og 16 ansatte.

Vi er organiseret sådan at vi har 3 stuer i vuggestuen. På to af stuerne, Bjørnestuen og Pingvinstuen, modtager vi nye børn (0-2 år) og en stue fra 2-3 år, Troldestuen, forbereder vi børnene til deres start i børnehaven

Vuggestuen er indrettet med tanke på at der skal være plads til at udvikle sig. Både for de helt små og de lidt større børn. Vores organisering har det formål både at skabe en god start for de mindste, men også at imødekomme børnenes behov for udfordringer og en højere grad af socialisering.

I børnehaven er børnene knyttet til hinanden i tre grupper. Guldsmede og Græshopper er de mindste børnehavebørn (3-5 år) til sidst har vi Skolopenderne som er vores største børn 5-6 år som er klar til at starte i skole.

I børnehaven har vi organiseret huset sådan at de to store rum er indrettet som funktionsrum. Den ene ende af huset er et værksted, den anden ende af huset er et legerum. Børnene starter altid dagen i enten værkstedet eller legerummet. Hvor der altid er voksne. Vi er organiseret med funktionsrum fordi det giver gode muligheder for at indrette rummene med tanke på hvad rumme skal bruges til. Vi har mulighed for en grad af specialisering i hvert enkelt rum som ikke er muligt hvis alle rum skal kunne alt.

Både vuggestuen og børnehaven har sin egen selvstændige legeplads med gode muligheder for masser af udendørs leg. Børnehavens legeplads har blandt andet et stort bålhus som bliver flittigt brugt og giver mulighed for at være udenfor i alt slags vejr. Vi har derudover et lækkert motorisk anlæg som giver gode muligheder for at klatre, kravle og køre op og ned af bakker.

I børnehuset arbejder vi ud fra Roskilde kommunes læringsgrundlag, "Børn skal udvikle sig til at blive demokratiske medborgere med et kritisk og nysgerrigt blik på verden, rustet med kompetencer der giver mulighed for at indgå aktivt i skabelsen af fremtiden"

Fællesskaber, relationer og dialog er nøgleord for børns trivsel og læring. I Smedegade har vi fokus på at skabe omsorgsfulde og anerkendende relationer til det enkelte barn. Vi har ligeledes fokus på at skabe inkluderende fællesskaber så alle børn oplever mulighed for aktiv deltagelse og involvering i forpligtende fællesskaber med andre børn og voksne og derved udvikle kompetencer og et positivt selvbillede.

Roskilde Vest består af 7 børnehuse, 1 vuggestue, 1 basisgruppe samt sproggrupperne under Hyrdehøj.

Ud over det Pædagogiske Grundlag arbejder vi ud fra Roskilde Kommunes personalepolitik og Ledelsesgrundlaget:

<http://intra/viden-og-vaerktoejer/hr>

<http://intra/viden-og-vaerktoejer/ledelse/ledelsesgrundlag>

Organisatorisk har området én områdebestyrelse, én områdeleder og i hver afdeling, en pædagogisk leder. Herudover er der ansat en afdelingsleder i Troldehøj og i Sproggrupperne ved Hyrdehøj.

Hver afdeling har sit eget særkende, men der er nogle ting, som er fælles for området. Vi har fælles aktiviteter institutionerne i mellem henover året, og har også 3 fælles aftenmøder i personalegruppen hvert år.

Lederteamet i Vest arbejder b.la. med mod og tillid, hvor vi på den ene side løser de opgaver vi skal, og på den anden side hjælper hinanden med lokale udfordringer.

Pædagogisk grundlag

Børnesyn, dannelse og børneperspektiv, leg, læring og børnefællesskaber

Hvordan kommer de fem centrale elementer fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene?

Børnesyn

Vores børnesyn tager udgangspunkt i at børn fødes med sociale og kommunikative kompetencer og udvikler sig i relationer med andre. Vi ser børn som unikke individer og vi forsøger at forstå børn ud fra deres egen indre oplevelse og forståelse af sig selv. Anerkendelse og rummelighed er vigtige værdier hos os og vi ønsker at dette kan ses i vores samvær med børnene.

Børn handler og reagerer afhængigt af de kontekster de befinder sig i. Hos os arbejder vi hele tiden på at alle børn kan blive en del af et inkluderende fællesskab. Vi italesætter og kaster lys på børns ressourcer frem for fejl og mangler. Det er et afgørende pædagogisk princip i Børnehuset Smedegade at vi anskuer børnene som kompetente til at udvikle sig via leg og kontakt med børnehusets mange børn og voksne. Derfor følger vi børnenes initiativer og er optaget af at skabe de bedst tænkelige forudsætninger for leg og anden fantasifuld udfoldelse. De voksne har i udgangspunktet som rolle at gå bag efter børnene og støtte og vejlede. Men de voksne har også til opgave at foran, og strukturere og planlægge sådan at børnenes vilkår for udfoldelse er gode og varierede. Vi mener godt at børn må kede sig i perioder. Vi tror på at det er sundt at hverdagen foregår i et tempo børnene kan følge med i. Og det gør ikke noget, at børnene bruger tid på at finde ud af hvad de har lyst til. Det er vigtigt at børnene kan følge med de voksne når de voksne tager initiativer. Tempoet skal altså være langsommere end hvad der er naturligt for voksne.

Vi er optaget af at børn skal have lov til at ytre sig, og opleve sig taget alvorligt. Derfor er det en integreret del af vores hverdag at børnene har indflydelse på hvad vi skal lave, hvilket legetøj vi skal have og hvordan hverdagen er indrettet.

Dannelse og børneperspektiv

vi arbejder med børnenes evne til at se og respektere andre børn og voksne, sådan at de kan udvikle sig til hensynsfulde og indsigtfulde voksne. Vi diskuterer og praktiserer ligeledes den demokratiske samfundsmodel vi har i Danmark, på børneniveau. Børnene skal lyttes til, men de skal også lytte.

Det er de voksnes opgave at vurdere hvornår den voksnes erfaring skal bringes i spil for at hjælpe børnene til at udvide deres viden eller udvikle deres sociale forståelse. Lige så vigtigt er det pædagogiske princip om at de voksne skal kunne tilsidesætte deres egen oplevelse for at give plads til børnenes perspektiv. Børnene skal have mulighed for at have deres egne uforstyrrede oplevelsesrum.

Børneperspektivet kommer til udtryk ved at personalet hele tiden overvejer hvornår deres eget perspektiv kan sættes til side til fordel for børnenes. Vi er tilbøjelige til at være meget hurtige i vores arbejde med børnene. Det levner børneperspektivet dårlige vilkår. Så vi arbejder med at tempoet i vores arbejde skal være tilpasset sådan, at børneperspektivet har gode muligheder for at komme til udtryk. Også i en hverdag med mange børn.

Vi er også optaget af børnenes dannelse af hinanden. Børn er hele tiden sammen med børn og spejler sig i hinanden. Hvilket vi anerkender som et grundlæggende vilkår i børnenes dannelse, eftersom der er langt mere kontakt børn-børn end der er kontakt barn-voksen. Så rammerne for børnenes fælles dannelse er fantastisk vigtigt. Og vi vil meget gerne opretholde en legekultur af høj kvalitet, med hensynsfulde børn. Ifølge børneforsker Per Schultz Jørgensen er karakterdannelse og robusthed vigtigere end nogen sinde. Daginstitutioner har en vigtig opgave med at arbejde med børns karakterdannelse. Det handler om at "drage op" til værdier og normer, at arbejde på at en ydre struktur bliver til en indre struktur hos barnet, at blive et godt menneske med et højt selvværd og robusthed til at kunne skabe positive relationer.

Leg

Leg fylder en stor del af vores hverdag. Legen er helt afgørende for børns oplevelse af kvalitet i deres hverdag. Vi sikrer, at alle børn hver dag har mulighed for at lege, enten alene eller sammen med andre. Allerhelst en kombination af forskellige lege i forskellige relationer. Vi præsenterer børnene for variation af legeformer. Leg med modellervoks ved et bord, løbeleg, konstruktionslege, rollelege. Leg er i høj grad forhandling. De voksne stiller sig til rådighed i legen enten ved at være på afstand, ved siden af eller midt i legen. Derved arbejder vi hele tiden på at hjælpe børnene med at udvikle deres leg uanset niveau af legekompetencer. Leg hænger tæt sammen med læring, børn lærer når de leger, og det er en del af vores pædagogiske opgave at de også oplever at lege når de lærer. Vores hus er indrettet, så der er masser af muligheder for at tilpasse læringsrummene til den leg der foregår lige nu og her.

F.eks. er det muligt at slå de fleste af stuerne op ad væggen, så der hermed udløses større gulvplads, hvis det er det, legen kræver.

Den store læsesofa kan nemt laves om, så den bliver en hule eller et sørøverskib.

Vi prøver så vidt det er muligt at imødekomme børnenes ideer til leg, f.eks. kan man hente nogle ris i køkkenet til at lave en "risengrød" på legepladsen eller få lov at hælde vand i nogle gummihandsker på badeværelset og lege vandballoner.

Læring

Der er mange typer af læring i vores børnehus. Det ligger i vores uddannelse og kompetencer som pædagoger, at vi er meget optaget af børns sociale, følelsesmæssige og kommunikative udvikling. Børnenes udvikling af relationer til andre børn og til de voksne er helt centralt i vores hverdag. Det er ligeledes en naturlig del af vores vilkår at vi er mange mennesker sammen hver eneste dag, på relativt lidt plads. Vi hjælper derfor børnene med at blive kompetente til at omgås andre børn.

Vi er også særligt optaget af den kognitive del af læring. At vi hjælper børnene med at have fokuseret opmærksom og fælles opmærksomhed er en forudsætning for læring. Læring bygger på at barnet udfordres og støttes i at gå lidt videre i forhold til det som det allerede kan. Vi voksne er opmærksomme på at vi stiller passende udfordringer til de enkelte barn i forhold til nærmeste udviklingszone så børnene får succesoplevelser. Små børn har brug for mange gentagelser og langsomt tempo når de skal lærer. Og de har brug for alsidig sansestimulering for at opnå kvalitative læreprocesser. Børn har en nysgerrig og undrende tilgang til deres omgivelser og vi støtter op om denne ved at give mulighed for kreativ udfoldelse, æstetiske og fantasifulde processer, og filosofiske spørgsmål. Forskning viser at børn lærer mest når vi voksne har en undersøgelsesbaseret tilgang til aktiviteter i stedet for kun at formidle viden. Altså vi voksne skal stille os ved siden af barnet og være nysgerrige sammen med dem. Stille åbne spørgsmål som, hvorfor mon... eller gad vide hvad der sker hvis.... Og derefter gå på opdagelse sammen med barnet. Det handler ikke kun om at lære noget vi voksne på forhånd har fastlagt men mere om at fremme børnenes nysgerrige tilgang da denne er motivation til ny læring.

Børnefællesskaber

Det er vigtigt for os at alle børn oplever at have venner. Og det er vigtigt for os at alle børn kan begå sig i de fællesskaber vi har i i børnehuset. Vi har 1 til 1 fællesskaber, og alle gruppestørrelser derover, og helt op til det store fællesskab, hvor børn skal være sammen over 40 børn af gangen. Derudover er der selvfølgelig en lang række mindre organiserede fællesskaber som hele tiden opstår i leg og læringssammenhænge.

Det er de voksnes opgave at sørge for at børnene oplever sig som en del af fællesskaber. Ligesom de voksne skal være med til at vurdere hvilke fællesskaber man kan være en del af og hvilke man ikke kan være en del af. Børnene skal også lære at acceptere når der er fællesskaber de ikke kan være en del af.

Vi forsøger aktivt at deltage og arrangere gode rammer for børnefællesskaber. Vi arrangerer fodboldturnering, børneløb, kulturskolearrangementer m.m.

I de mindre fællesskaber arbejder vi meget med at sammensætte grupper, både store og små sådan at børnene profiterer af samværet.

Pædagogisk læringsmiljø

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det enkelte dagtilbud hele dagen etablerer et pædagogisk læringsmiljø, der med leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter, børneinitierede aktiviteter samt daglige rutiner giver børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes.

Det pædagogiske læringsmiljø skal tilrettelægges, så det inddrager hensynet til børnenes perspektiv og deltagelse, børnefællesskabet, børnegruppens sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger.”

Hvordan skaber vi hele dagen et pædagogisk læringsmiljø, der giver alle børn mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes?

Fantasi er vigtigt i børnehuset Smedegade. Det er vigtigt at børnene har mulighed for at forfølge de ideer de har, de legerelationer de vælger, den leg de har gang i eller den kreative aktivitet de er i gang med. Vi er optagede af at vores læringsmiljø stimulerer børnene til at lege og bruge deres fantasi. Det er vigtigt for os at de voksne er parate til at indrette hverdagen sådan at børnenes perspektiver bliver set og hørt.

Hverdagens rutiner er læringsmiljøer så vel som aktiviteter. Det er den voksnes opgave at sørge for at rutinerne bliver udført på en måde så børnene oplever det trygt og tillidsfuldt. Og med de voksne som rollemodeller.

Vi har en god, blid og venlig kontakt mellem voksen-barn og voksen-voksen. Vi er hele tiden opmærksomme på at vores omgangstone skal være indbydende og empatisk sådan at de voksne fremstår som opmærksomme og venlige autoriteter i børnenes hverdag. De voksne er hvor børnene er, så de voksne bliver en væsentlig del af børnenes læringsmiljø, børnene kan så nogle gange vælge at bruge de voksne aktivt, andre gange er de voksne på sidelinjen og observerer bare uden at blande sig.

Vi ser de større børn vise omsorg for de mindste. Græder de små, henter de ofte sutter eller legetøj til dem. De ser os voksne vugge eller køre de små, når de skal sove. Det kan så ses i deres lege efterfølgende, hvor dukkerne køres frem og tilbage. Det er i dialogen med den voksne om, hvorfor de hensigtsmæssige grænser det ældre barn sætter for det yngre ikke virker. Det større barn holder hånden op og siger ”stop” men det yngre barn skal først lige lære at forstå det.

Selv om de større børn skal dele deres voksne med de små, nye børn, så giver det også nogle andre muligheder at være en af de store. Barnet har mulighed for at bidrage og blive inddraget i mindre opgaver. Opgaver der kan få dem til at være med til at udvikle barnets selvtillid og selvverd. Det kan være at hente madvognen til de andre, være med til at bestemme dagens aktiviteter eller bestille varer hos ”chefen”

Samarbejde med forældre om børns læring

"Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet samarbejder med forældrene om børns læring."

Hvordan samarbejder vi med forældrene om barnets og børnegruppens trivsel og læring?

Vi har en tæt kontakt med forældrene gennem de officielle forældremøder, FKU møder, dialogmøder, hjernen og hjertet samtaler. Derudover er der en naturlig daglig kontakt hvor vi giver os tid til at høre på forældrenes oplevelse af deres børns trivsel og læring. Vi forsøger at samarbejde på den måde at give forældrene en indsigt i vores faglige overvejelser, og på den måde vejlede forældrene til at fortsætte indsatsen hjemme. Det er vigtigt for os at samarbejdet foregår på tværs af institutionens matrikel og børnenes hjem. Det er helt afgørende for kvaliteten af samarbejdet at der er tillid mellem den ansatte og forældrene. I den sammenhæng har de ansatte den udfarende kraft, og bærer dermed også den primære del af ansvaret.

I Smedegades vuggestue har vi valgt at organisere os så vi har to stuer, Bjørnestuen og Pingvinstuen, som modtager de nye børn (0-2 år) og en stue (Troldestuen) hvor børnene forberedes til børnehavestart.

Vores organisering indebærer, at vi på Bjørnestuen og Pingvinstuen, har stor erfaring i at gøre det første møde med institutionslivet til en positiv oplevelse for børn og forældre. For mange forældre er det første gang, de skal overlade ansvaret af deres lille barn til en ukendt voksen. Det kan sætte mange forskellige følelser i gang hos forældrene så som usikkerhed, bekymring eller de kan reagere ved at blive kede af det. Det er alle følelser, vi er klar til at møde på professionel vis. Vi bruger god tid på at opbygge et godt forældresamarbejde, som bygger på tillid og som kan skabe et godt fundament til børn og forældre, når de senere skal på troldestuen.

Vi arbejder med, at det nye barn og deres forældre, får tilknyttet en primær voksen, der har den første kontakt til barn og forældre. Det skaber tryghed, at det i første omgang kun er en ny voksen, som de skal forholde sig til. Det er primærpædagogen, der sørger for at alt er klart til at modtage det nye barn. Det vil sige velkomst skilt, kasse til tøj, garderobe m.m

Første dag sørger vi for at skabe ro til en samtale med forældrene. En samtale hvor forældrene har mulighed for at spørge om, det de må være i tvivl om. Vende deres bekymringer og dele deres viden om deres barn med os. Det kan være viden om barnets søvn mønster, kost, små ting der plejer at skabe glæde hos barnet eller kan skabe tryghed. Vores viden kan vi bruge til at skabe en så god overgang som muligt mellem hjem og vuggestue.

I samarbejde med forældrene laver vi en estimeret plan for indkøring, som baseres på forældrenes kendskab til deres barn og vores råd, vejledning og erfaring. Råd om eksempelvis, hvor lang tid er det passende at være i vuggestuen den første dag? Hvornår kan forældrene prøve at gå og skal man sige farvel?

I den første tid er det hovedsageligt primær pædagogen, der arbejder på at skabe en god og tæt tilknytning til barnet. Og varetager de fleste af barnets basale behov. Når barnet er tryk, er det primær pædagogens opgave at hjælpe barnet til at orientere sig udadtil og vende nysgerrighed og opmærksomhed mod andre voksne og børn.

Det er ofte sådan at forældre i høj grad opsøger vejledning når børnene er helt små. Den forsøger vi at give så godt som muligt. Det er også typisk at forældre opsøger vejledning når overgangen til skolen nærmer sig. Vi forsøger at være så meget på forkant som muligt, sådan at børn og voksne får en god og tryk overgang til skole. Der er også forældre som ikke af sig selv opsøger vejledning. I det tilfælde er det vores opgave at vurdere i hvor høj grad vi har brug for at manifestere vores faglighed i forhold til børnenes udvikling og trivsel. Vi oplever oftest at forældrene har stor respekt for den vejledning vi giver og med glæde deltager i en konstruktivt samarbejde med os som professionelle.

Helt almindelige emner for samarbejde er børns søvn, børns sociale adfærd, forældres forhold til opdragelse, hvad skal man bestemme som forælder ?, hvorfor det er godt at bestemme som forælder, hvilken type af ansvar skal børn have. Og der er mange andre eksempler.

Vi er progressive i vores tilgang til samarbejdet med forældre, og hvis vi er i tvivl tilbyder vi vejledning og prioriterer det højt. Vi vil hellere vejlede en gang for meget end en gang for lidt. Vi respekterer naturligvis i den sammenhæng når forældrene siger fra. Men hellere for meget end for lidt.

Gennem vores intra Famly har vi en velfungerende platform til information til forældre, som på den måde har adgang via billeder og tekst til at få et indtryk af hvordan vores hverdag fungerer, hvad vi laver og hvordan børnene bliver stimuleret. Famly rummer ligeledes en velfungerende kommunikations del hvor der dagligt kommunikeres ivrigt omkring store og små ting omkring børnenes hverdag.

Børn i udsatte positioner

"Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø tager højde for børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes."

Hvordan skaber vi et pædagogisk læringsmiljø, der tager højde for og involverer børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes?

I børnehuset Smedegade er der i udgangspunktet et klart flertal af børn i gode sikre positioner. Derfor har vi også gode muligheder for at integrere børn i udsatte positioner. Og det prioriterer vi højt. Vi accepterer ikke lav trivsel som vilkår. Vi arbejder altid med den ambition at alle børn skal trives uanset hvilken position de befinder sig i, eller hvilke vilkår de lever under.

Vi har en anerkendende tilgang over for børn og voksne i udsatte positioner og har god erfaring med at fremhæve, og italesætte børnenes ressourcer i højere grad end de problemer de måtte have med. Ikke dermed sagt at vi underkender de problemer der måtte være. Men det bedste udgangspunkt for det pædagogiske arbejde er børnene og de voksnes kompetencer. Vi er respektfulde over for den kultur børn og voksne kommer med, og har i udgangspunkt ikke nogen ambition om at lave børn eller voksne om. Vi inkluderer i videst muligt omfang.

Det er afgørende vigtigt for os at børn i udsatte positioner har en oplevelse af at føle sig som en del af de formelle og uformelle fællesskaber. Og vi prioriterer det højt. Vi laver gerne individuelle løsninger til børn eller voksne der har brug for det. Både og børn og voksne skal betragtes som individer, og vi arbejder tilsvarende med det.

Vi taler om de udfordringer vores børn eller familier måtte stå i, på en værdig måde. Vi skaber en faglig forståelse for situationen og forklarer de pædagogiske overvejelser, der ligger til grund for vores handlinger. Vi søger i høj grad sparring og hjælp fra vores tværfaglige samarbejdspartnere, når vi har brug for det.

Sammenhæng til børnehaveklassen

Hvordan tilrettelægger vi vores pædagogiske læringsmiljø for de ældste børn, så det skaber sammenhæng til børnehaveklassen? (Dette spørgsmål gælder kun dagtilbud med børn i den relevante aldersgruppe.)

Gruppen af børn som skal i overgå til SFO dannes i maj. Så vi har et år til at arbejde med gruppen. Det giver os god tid til at komme rundt om de enkelte børn og deres eventuelle

udfordringer. Men også at videreudvikle og forstærke børnenes stærke sider. Konkret foregår det ved at der er en nøglemedarbejder som har det ansvar i tæt samarbejde med den pædagogiske leder at være opmærksom på de udfordringer der kan være i gruppen. Og tage os af dem i samarbejde med forældrene, sådan at børnene er godt rustet til overgang.

- Børnene i skolegruppen bliver dagligt mødt med forventninger om at de kan deltage i hverdagen på en aldersvarende måde. Både i forhold til sociale og kognitive kompetencer.
- Børnene bliver bedt om at være hjælpsomme via dukseordning, børnene skal kunne koncentrere sig via højtlesning eller tegning, maling eller andre aktiviteter som kræver koncentration
- Børnene bliver bedt om at være hensynsfulde i den gruppe de er en del af, der skal være plads til alle, og nogle gange skal man vente, andre gange skal man helt udsætte sine behov.
- Børnene bliver udfordret på at være fantasifulde og kunne udvide deres tænkning via aktiviteter som ligger initiativet hos dem selv.
- Skolebørnene har deres egen stue, som de sætter deres præg på med tegninger, billeder og lign.
- På stuen er der også et udvalg af kvalitetsbørnelitteratur der er målrettet denne aldersgruppe.
- Børnene er med til at præge de rutiner og regler der er i gruppen, Bl.a. har de indført de skiftes til at springe mælkekartonen efter frokosten.
- Vi bruger vores turdage til at tage på besøg på de forskellige skolars legepladser, så børnene kan se hvor de og deres kammerater skal gå. Dette gør både at børnene får et mere håndgribeligt billede af hvad det vil sige at skulle i SFO/skole og de får et billede af hvor deres kammerater, som de ikke skal gå i skole med kommer hen.
- Vi samarbejder desuden med andre institutioner i området og følges f.eks. til arrangementer på skolerne.

Alt sammen med nærværende venlige voksne autoriteter, sådan at børnene kommer fra børnehaven med en erfaring om læring og skoleliv, i det hele taget, er noget positivt som de har lyst til at være en del af.

Inddragelse af lokalsamfundet

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet inddrager lokalsamfundet i arbejdet med etablering af pædagogiske læringsmiljøer for børn.”

Hvordan inddrager vi lokalsamfundet i arbejdet med at skabe pædagogiske læringsmiljøer for børn?

Vi har et samarbejde mellem de ældste børnehavebørn og Sct. Jørgensbjerg plejecenter. De ældste børn besøger plejehjemmet til jul, hvor de går Lucia, og til fastelavn hvor vi synger med beboerne og slår katten af tønden. Derudover har vi været til 100 års fødselsdag hos en beboer. Dette samarbejde giver anledning til en masse gode snakke om liv og død, traditioner, alder, normer, og empati og hensyn. Nogle af de ældre kan ikke høre så godt, andre kan ikke huske, en kan tage sit ben af og nogle falder i søvn mens vi er der. Det giver børnene indsigt og forståelse for andre mennesker.

Vi bruger legepladserne i lokalområdet, Vi besøger biblioteket, musicon, Vikingeskibsmuseet, domkirken og den lokale kirke, skoven, kællingehaven, havnen, kirkegården, vi fremstiller heksen til sankt hans i byparken, vi besøger de andre lokale børnehuse.

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

”Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i dagtilbuddet skal integreres i det pædagogiske arbejde med etablering af pædagogiske læringsmiljøer.

Børnemiljøet skal vurderes i et børneperspektiv, og børns oplevelser af børnemiljøet skal inddrages under hensyntagen til børnenes alder og modenhed.”

Hvordan integrerer vi det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i det pædagogiske læringsmiljø?

Børnehaven inddeling i funktionsopdelte rum bevirker at det er muligt at opnå større fordybelse og længerevarende aktiviteter. Man vil f.eks. opleve at børnene i værkstedet kan forsætte en igangværende aktivitet over flere dage, fordi aktiviteten ikke behøves at blive pakket væk. Et malerprojekt eller limprojekt kan f.eks. blive stående på et bord og fortsættes næste dag.

Den store frihed der hersker i forhold til aktivitet og materialevalg i værkstedet gør at børnenes fantasi og kreativitet får lov at udfolde sig. Den voksnes rolle er tit at finde materialer, og vise hvordan disse kan bruges.

Der er ligeledes mulighed for mange forskellige aktiviteter samtidig i værkstedet, da børnene tit vælger forskellige aktiviteter ved de forskellige borde og nogle børn tager gulvet i brug til f.eks. at tegne kæmpe tegninger eller bygge en bil ud af en stor papkasse.

I vuggestuen er vi optaget af at børnene får legetøjet præsenteret på en måde så de kan se hvad de skal bruge det til. Og at læringsmiljøerne indbyder til leg.

De seks læreplanstemaer”

Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i seks læreplanstemaer samt mål for sammenhængen mellem læringsmiljøet og børns læring.

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børns brede læring inden for og på tværs af de seks læreplanstemaer.”

Alsidig personlig udvikling

”Alsidig personlig udvikling drejer sig om den stadige udvidelse af barnets erfaringsverden og deltagelsesmuligheder. Det forudsætter engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse.”

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Selvhjulpethed er en vigtig værdi hos os. Når vi spiser, er al ting indrettet så børnene får mulighed for at være aktive og hjælpe til. Tallerkener og bestik er i ”nåhøjde”. Maden er i små skåle så børnene nemmere kan hælde op, vandet i små kander. Efter frokost ligges bestik, tallerkener og kopper i små spande som børnene selv kan bære i køkkenet.

Vi arbejder aktivt med demokrati i børnehøjde. Børnene involveres på demokratisk vis i, hvordan beslutninger kan træffes. Eksempel når børnehavebørnene skal have nyt gruppenavn og børnene er med til at vælge navnet. Hvert barn stiller sig foran det billede af et dyr de stemmer på og så tæller vi hvor mange stemmer hvert dyrenavn har fået, og så bliver det til fine gruppenavne som Skolopendere, Guldsmede og Græshopper.

Vi bruger tit ansigtsmaling. Børnene vælger selv hvad de vil males som og kan afprøve forskellige karakterer, fin prinsesse, farlig dinosaur, sjov klovn... For nogle børn er det en stor udfordring at blive malet og skifte karakter. Nogle børn oplever at blive mere modige og turde deltage i andre lege og fællesskaber når de er malet som en bestemt karakter. Det styrker ligeledes fællesskabet at en hel gruppe børn er malet som det samme, f.eks. tigre eller enhjørninge. Samtidig med at processen omkring ansigtsmalingen giver rig mulighed for gode snakke barn/voksen og barn/barn om alt fra farvevalg, dyrearter og geparders hastighed.

Børnene derudover kunne forklare den voksne der maler dem, hvad de har forestillet sig at de vil males som. Nogle børn har virkelig mange ideer til dette.

Desuden har vi en æske med ansigtsmaling som børnene kan male hinanden med. Det kræver fordybelse og tillid at male og lade sig male og det kræver at man kan lytte og forklare sig.

Ofte ser vi at ansigtsmalelegen fortsætter på legepladsen, hvor børnene maler hinanden med mudder og pinde. Tit er der en hel lille butik med kø foran, hvor man kan blive malet.

Social udvikling

”Social udvikling er udvikling af sociale handlemuligheder og deltagelsesformer og foregår i sociale fællesskaber, hvor børnene kan opleve at høre til, og hvor de kan gøre sig erfaringer med selv at øve indflydelse og med at værdsætte forskellighed.

Gennem relationer til andre udvikler børn empati og sociale relationer, og læringsmiljøet skal derfor understøtte børns opbygning af relationer til andre børn, til det pædagogiske personale, til lokal- og nærmiljøet, til aktiviteter, ting, legetøj m.m.”

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Vi opfordrer de store børn til at hjælpe de små og det ansvar tager de med glæde på sig. At tage hensyn og være hjælpsom er dannelse. De mindre børn bliver fortrolige med de større børn og oplever dermed at det er trygt at søge hjælp eller lege med de større børn.

Når vuggestuebørnene skal starte i børnehave tager vi imod dem med sang og flagalle. Børnene fornemmer at de bliver en del af et nyt fællesskab. Før flagalle har barnet holdt farvelrundkreds sammen med sine vuggestuevenner så vi tydeliggør at noget skal stoppe og noget nyt skal starte

Kommunikation og sprog

”Børns kommunikation og sprog tilegnes og udvikles i nære relationer med barnets forældre, i fællesskaber med andre børn og sammen med det pædagogiske personale.

Det centrale for børns sprogtilegnelse er, at læringsmiljøet understøtter børns kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale. Det er ligeledes centralt, at det pædagogiske personale er bevidst om, at de fungerer som sproglige rollemodeller for børnene, og at børnene guides til at indgå i fællesskaber med andre børn.”

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

I børnehaven arbejdes der med sprog dagligt. I grupperne, ved samling og spisning, læses højt af både billedbøger og kapitelbøger. De mindre grupper sikrer nærvær og at alle børn bliver set og hørt.

Vi fortæller eventyr som børnene er med til at vælge og eventyrerne understøttes af figurer, som børnene styrer og deltager med replikker og remser, og handlinger f.eks. puste grisenes hus omkuld, at snorke som ulven eller at hente store sten til at putte i ulvens mave.

Vi øver samtale, hvor man skiftes til at tale og lytte, og den voksne styrer samtalen, så også de mindre talende børn får mulighed for at komme på banen.

Der øves dagligt i at forstå en fælles besked: f.eks. I skal vaske hænder og derefter sætte jer ind ved bordet.

Ved at præsentere børnene for forskellig kvalitetslitteratur fra forskellige tider præsenterer vi børnene for et nuanceret sprog, der er meget bredere end det talte sprog. Og børnene bliver fanget af magien i ord, og smager på ord der ligger godt i munden, f.eks. når Fupz Aakeson bruger ord som mammut, mødding og madras i sjove kontekster, eller når Alfons far skal udfylde skattebetalingsblanket. Ligeledes bliver børnene præsenteret for ord som ikke bruges så ofte mere, når Peter Pedal f.eks. friserer sig i stedet for at rede sig.

Vi har derudover fokus på rim og remser, da det er vigtigt for børnenes læse og sprogtilegnelse at der arbejdes med rytmen i sproget.

Alt dette er med til at udvikle og gøre børnene nysgerrige på sproget.

Krop, sanser og bevægelse

"Børn er i verden gennem kroppen, og når de støttes i at bruge, udfordre, eksperimentere, mærke og passe på kroppen – gennem ro og bevægelse – lægges grundlaget for fysisk og psykisk trivsel.

Kroppen er et stort og sammensat sansesystem, som udgør fundamentet for erfaring, viden, følelsesmæssige og sociale processer, ligesom al kommunikation og relationsdannelse udgår fra kroppen".

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

I børnehaven er der mulighed for mange forskellige muligheder for at bruge kroppen, Gangen bliver ofte inddraget til forskellige fysiske udfoldelser. F.eks. stafetter hvor børnene kører trillebør med hinanden.

Møbler bliver ofte brugt som en del af en bevægelsesleg, og sofaens hynder kan bruges til madrasser til at hoppe ned på.

Udendørs er der rig mulighed for at bruge kroppen med klatreredskaber, gynger og cykleområder og fodboldbane.

Mudder og sand og vand bliver brugt flittigt. Der graves, hældes og røres rundt. Brædder og jord flyttes og slæbes fra et sted til et andet. Store sten flyttes når der ledes efter insekter og børnene er med til at hugge brænde til bålet og save grene af et gammelt træ.

Både udendørs og indendørs bruges musik til dans og leg f.eks. stopdans på legepladsen, eller

Leg med mudder er en af børnehavebørnenes favoritlege. Fantasien og kreativiteten kommer til udtryk for mudder kan blive til hvad som helst. Mudderlegen er inkluderende fordi den har plads til mange og man kan deltage på mange niveauer. Børnene bliver så opslugt af denne leg at de glemmer tid og sted.

Denne vinter hvor der ingen sne har været men derimod masser af regn, har børnene selv lavet en kælkebane ved at hælde vand ned af jordbakken ved bålhuset og rutsje i mudderet. En proces der kræver både kreativitet, erfaringer med sne, masser af samarbejde om at få hentet vand og balanceret det ned til bakken i en trillebør og muskelstyrke til at manøvrere det hele igennem det hullede landskab og masser af vasketøj.

Natur, udeliv og science

”Naturoplevelser i barndommen har både en følelsesmæssig, en kropslig, en social og en kognitiv dimension.

Naturen er et rum, hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemåder. Men naturen er også grundlag for arbejdet med bæredygtighed og samspillet mellem menneske, samfund og natur.”

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

I Smedegade bruger vi ofte skoven/naturen som læringsrum. Børnene elsker at være i skoven og at sidde i bussen derud er også en stor oplevelse. Vi ser at en del af de børn som nemt bliver udfordret i relationer hjemme i institutionen har færre konflikter og nemmere kommer ind i legen når vi er i naturen. Derfor kan skovture være med til at fremhæve ressourcer hos disse børn og skabe nye og bedre legemuligheder.

Leg med mudder er en af børnehavebørnenes favoritlege. Fantasien og kreativiteten kommer til udtryk for mudder kan blive til hvad som helst. Mudderlegen er inkluderende fordi den har plads til mange og man kan deltage på mange niveauer. Børnene bliver så opslugt af denne leg at de glemmer tid og sted.

Denne vinter hvor der ingen sne har været men derimod masser af regn, har børnene selv lavet en kælkebane ved at hælde vand ned af jordbakken ved bålhuset og rutsje i mudderet. En proces der kræver både kreativitet, erfaringer med sne, masser af samarbejde om at få hentet vand og balanceret det ned til bakken i en trillebør og muskelstyrke til at manøvrere det hele igennem det hullede landskab og masser af vasketøj.

I børnehaven har vi vores fugle Sussi og Åge som vi dagligt fodrer med rester af brød fra eftermiddagsmaden. Det giver børnene mulighed for at opleve de store fugle (Råger og Måger) på tæt hold, samtidig med at de får et nærmest personligt forhold til fuglene. Kombinationen af fantasi og historiefortælling, og fuglenes fysiske tilstedeværelse gør at børnene får et helt særligt forhold til fuglene. Der bliver tit talt om Åge og Sussi, og vi oplever også at forældre fortæller at børnene har set Sussi og Åge andre steder end i børnehaven.

Her undersøger børn og voksen sammen hvordan en solsort mon ser ud indeni. Ud fra den undersøgelsesbaserede tilgang til læring spørger den voksne - "gad vide hvad det her mon kan være?" og børnene kommer med forslag

Kultur, æstetik og fællesskab

"Kultur er en kunstnerisk, skabende kraft, der aktiverer børns sanser og følelser, ligesom det er kulturelle værdier, som børn tilegner sig i hverdagslivet.

Gennem læringsmiljøer med fokus på kultur kan børn møde nye sider af sig selv, få mulighed for at udtrykke sig på mange forskellige måder og forstå deres omverden."

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Vores værksted er indrettet så børnene får mulighed for at arbejde med mange forskellige materialer og have store armbevægelser. De må bruge hele rummet i deres skabelsesproces og de må rode og holde uorden. Vi har en kasse med genbrugsting og med limpistoler som redskab skaber børnene deres egne kreationer og bliver små ingeniører.

Eksempel: Når børnene leger med limpistol i værkstedet på eget initiativ.

2 piger er i gang med at bygge en forhindringsbane til den ene piges hamster. Til formålet bruges pap og diverse skrammel som børn og personale har haft med hjemmefra. Mens der findes egnede materialer bliver der talt om og duftet til chokoladeæsker og shampooflasker. Minder om smage og duften af mors nyvaskede hår bliver fortalt.

Pigerne bruger fantasien til at forestille sig hvordan hamsteren, Tulle, vil benytte banen. De argumenterer sig frem til hvilke elementer, der skal være på banen.

De deles om limpistolen, for der kun en der virker i dag.

Det er vigtigt at fokusere og koncentrere sig for at få det til at hænge sammen. Og der er brug for en vis portion tålmodighed, mens limen størkner, og når det alligevel ikke vil hænge sammen, har de lært noget om ru og glatte overflader og hvad der hæfter bedst. Og så lærer de vedholdenhed, når de er nødt til at starte forfra og forsøge at lime på en anden overflade.

Nogle gange lærer man om koldt og varmt. For man kan komme til at brænde sig og have brug for koldt vand til at køle med.

Sammenhæng mellem hjem og institution skabes ved at børnene har ting med hjemmefra og samtidig lærer de at kunne afgive de ting de selv har haft med til det fælles.

Værkstedet er åbent fra morgenstunden og børnene går til og fra.

Ofte kommer børnene med en ide og har brug for lidt hjælp fra den voksne til at tænde limpistolerne og måske finde nogle flere materialer.

Et barn der tit misforstår de andre børns hensigter i forbindelse med leg og derved tit trækker sig fra legen, opnår status og deltagelsesmuligheder i legen omkring bordet med limpistol, fordi han er rigtig god til at bygge seje ting og fortælle om det. Her er der et fælles 3. som kan understøtte hans evne til at bruge sin fantasi. Han kan samtidig trække sig fra den direkte kontakt med de andre ved at fordybe sig i sit byggeri og veksle mellem at bygge og interagere med de andre børn.

De yngre børn starter tit med at lime uden at have andet mål end at bruge limpistolen og lime NOGET. Senere udvikles dette til at de har en ide inden de starter med at lime og de finder ting frem som kan bruges til netop dette formål.

Deres forestillingsevne er udviklet så de nu kan forestille sig hvordan de vil have at tingen skal se ud og de har en ide om hvad der måske kan lade sig gøre. Altså sætte sig et mål og forfølge dette.

Evalueringskultur

Vi afholder tavlemøder hvor vi både igangsætter og evaluerer de indsatser vi sætter i gang. Møderne er korte. Typisk 30 min, og er fokuserede på specifikke pædagogiske områder. F.eks. Hvordan vi arbejder mere kompetent med børn og æstetik. F.eks hvordan vores læringsmiljøer kan blive mere indbydende, f.eks hvordan er man en venlig autoritet, f.eks hvornår er struktur godt, er der situationer hvor struktur bliver mere begrænsende end godt er.

Personalet har selv en opfattelse af at de er meget reflekterede i deres daglige arbejde. Reflektionen foregår inkrementelt og med udgangspunkt i hverdagens aktiviteter og den oplevede kvalitet af vores arbejde. Vi er enige om at formel skriftlig evaluering er en mangelvare som vi gerne vil have mere af.

Hvordan evaluerer vi arbejdet med den pædagogiske læreplan, som skal foretages mindst hvert andet år?

Vi vil beskæftige os med den pædagogiske læreplan på alle personalemøder. Vi vil forholde os til om der er daglig sammenhæng mellem de ting vi siger vi gør, og det vi gør. Vi vil særligt beskæftige os med elementerne i det pædagogiske grundlag og forholde os kritisk til vores egen praksis.